

Teoria maszyn cieplnych

Lista nr 3 – Spalanie cz. 1

PODSTAWOWE PRAWA I WZORY:

- 1) Skład paliw gazowych

Ilość węgla C:

$$n'_C = CO + CH_4 + mC_mH_n + CO_2 \frac{\text{kmol}}{\text{kmol gazu suchegopaliwa}} \quad (1)$$

Ilość wodoru H₂:

$$n'_{H_2} = H_2 + 2CH_4 + \frac{1}{2} nC_mH_n \frac{\text{kmol}}{\text{kmol gazu suchegopaliwa}} \quad (2)$$

Ilość tlenu O₂:

$$n'_{O_2} = \frac{1}{2} CO + CO_2 + O_2 \frac{\text{kmol}}{\text{kmol gazu suchegopaliwa}} \quad (3)$$

Ilość azotu N₂:

$$n'_{N_2} = N_2 \frac{\text{kmol}}{\text{kmol gazu suchegopaliwa}} \quad (4)$$

Ilość wilgoci w gazie:

$$n'_{H_2O} = X_{zg} \quad (5)$$

gdzie X_{zg} to molowy stopień zawilżenia gazu

$$X_{zg} = \frac{p_p}{p - p_p} \quad (6)$$

gdzie p_p to ciśnienie składnikowe pary, p ciśnienie gazu.

- 2) Skład paliw stałych

Ilość węgla C:

$$n'_C = \frac{c}{12} \frac{\text{kmol}}{\text{kg}} \quad (7)$$

Ilość siarki S:

$$n'_S = \frac{s}{32} \frac{\text{kmol}}{\text{kg}} \quad (8)$$

Ilość wodoru H₂:

$$n'_{H_2} = \frac{h}{2} \frac{\text{kmol}}{\text{kg}} \quad (9)$$

Ilość tlenu O₂:

$$n'_{O_2} = \frac{o}{32} \frac{\text{kmol}}{\text{kg}} \quad (10)$$

Ilość azotu N₂:

$$n'_{N_2} = \frac{n}{28} \frac{\text{kmol}}{\text{kg}} \quad (11)$$

Ilość wilgoci w paliwie:

$$n'_{H_2O} = \frac{w}{18} \frac{\text{kmol}}{\text{kg}} \quad (12)$$

- 3) Ilość utleniacza przy spalaniu zupełnym i całkowitym
Teoretyczna ilość tlenu:

$$n_{O_2, \min} = n'_c + n'_s + \frac{1}{2} n'_{H_2} - n'_{O_2} \text{ kmol/j.p.} \quad (13)$$

Teoretyczna ilość utleniacza:

$$n_{amin} = \frac{n_{O_2, \min}}{z_{O_2}} \text{ kmol/j.p.} \quad (14)$$

gdzie z_{O_2} to udział molowy tlenu (dla powietrza $z_{O_2} = 0,21$).

Stosunek nadmiaru powietrza:

$$\lambda = \frac{n'_a}{n_{amin}} \quad (15)$$

gdzie n'_a to rzeczywista ilość powietrza użyta przy spalaniu.

- 4) Skład spalin przy spalaniu zupełnym i całkowitym
Ilość dwutlenku węgla CO_2 :

$$n''_{CO_2} = n'_c \frac{\text{kmol}}{\text{j.p.}} \quad (16)$$

Ilość dwutlenku siarki SO_2 :

$$n''_{SO_2} = n'_s \frac{\text{kmol}}{\text{j.p.}} \quad (17)$$

Ilość azotu N_2 :

$$n''_{N_2} = n'_{N_2} + z_{N_2} n'_a \frac{\text{kmol}}{\text{j.p.}} \quad (18)$$

gdzie z_{N_2} to udział molowy azotu w utleniaczu (dla powietrza atmosferycznego $z_{N_2} = 0,79$).

Ilość tlenu O_2 :

$$n''_{O_2} = z_{O_2} n'_a - n_{O_2, \min} = z_{O_2} (\lambda - 1) n_{amin} \frac{\text{kmol}}{\text{j.p.}} \quad (19)$$

Ilość wilgoci:

$$n''_{H_2O} = n'_{H_2} + n'_{H_2O} + X_{za} n'_a \frac{\text{kmol}}{\text{j.p.}} \quad (20)$$

gdzie X_{za} to molowy stopień zawilżenia powietrza użytego do spalania.

Jednostkowa ilość spalin suchych n''_{ss}

$$n''_{ss} = n''_{CO_2} + n''_{SO_2} + n''_{N_2} + n''_{O_2} \frac{\text{kmol}}{\text{j.p.}} \quad (21)$$

Jednostkowa ilość spalin mokrych n''_s

$$n''_s = n''_{CO_2} + n''_{SO_2} + n''_{N_2} + n''_{O_2} + n''_{H_2O} \frac{\text{kmol}}{\text{j.p.}} \quad (22)$$

5) Udziały molowe składników spalin suchych

$$[CO_2] = \frac{n_{CO_2}''}{n_{ss}''}, [SO_2] = \frac{n_{SO_2}''}{n_{ss}''}, [N_2] = \frac{n_{N_2}''}{n_{ss}''}, [O_2] = \frac{n_{O_2}''}{n_{ss}''}, \quad (23)$$

6) Molowy stopień zawilżenia spalin

$$[H_2O] = X_z'' = \frac{n_{H_2O}''}{n_{ss}''} = \frac{P_n}{p - p_n} \quad (24)$$

7) Teoretyczny udział molowy dwutlenku węgla $[CO_2]$

$$k_{max} = \left(\frac{n_{CO_2}''}{n_{ss}''} \right)_{\lambda=1} \quad (25)$$

8) Strumień objętości powietrza do spalania

$$\dot{V}_{pow} = \dot{m}_{pal} n_a'' V_n \quad (26)$$

gdzie $V_n = 22,4 \text{ m}^3/\text{kmol}$.

9) Strumień objętości spalin

$$\dot{V}_{sp} = \dot{m}_{pal} n_s'' V_n \quad (27)$$

1. W palenisku kotła spalanie jest zupełne i całkowite. Strumień masy paliwa wynosi $m_{pal} = 2500 \text{ kg/h}$. Skład paliwa: $c = 0,74$, $h = 0,05$, $s = 0,01$, $n = 0,02$, $o = 0,06$, $w = 0,07$, $p = 0,05$. Współczynnik nadmiaru powietrza $\lambda = 1,37$. Obliczyć strumień powietrza doprowadzonego do kotła oraz strumień odprowadzonych spalin. **Odp: $V_{pow} = 26524,7 \text{ m}^3/\text{h}$, $V_{sp} = 27584,6 \text{ m}^3/\text{h}$**

2. Wyznaczyć wydajność m_{pow} [kg/s] sprężarki powietrza działającej w zespole turbiny gazowej, w której spala się $m_p = 2500 \text{ kg/h}$ paliwa o składzie masowym: $c = 0,86$, $h = 0,122$, $o = 0,014$, $s = 0,004$, przy stosunku nadmiaru powietrza $\lambda = 7,3$. **Odp: $m_{pow} = 71,21 \text{ kg/s}$**

3. Dla koksu o składzie elementarnym: $c = 0,76$, $h = 0,008$, $s = 0,0085$, $n = 0,0075$, $o = 0,016$, $p = 0,14$, $w = 0,06$, wyznaczyć: a) jednostkowe zużycie powietrza n_a'' oraz jednostkową ilość spalin suchych n_{ss}'' po spalaniu zupełnym i całkowitym przy stosunku nadmiaru $\lambda = 1,3$, b) skład spalin suchych, c) temperaturę t''_R punktu rosy spalin, jeżeli powietrze użyte do spalania ma następujące parametry: $\phi_a = 0,65$, $t_a = 15^\circ\text{C}$, $p_a = p'' = 105 \text{ kPa}$. **Odp: a) $n_a'' = 0,403 \text{ kmol pow./kg koksu}$, $n_{ss}'' = 0,4017 \text{ kmol spalin such./kg koksu}$; b) $[CO_2] = 0,1583$, $[SO_2] = 0,000661$, $[O_2] = 0,0486$, $[N_2] = 0,7931$, c) $t''_R = 23,8^\circ\text{C}$**

4. Silnik samochodowy spala $m_p = 10 \text{ kg/h}$ benzyny o składzie masowym $c = 0,84$, $h = 0,16$ używając równocześnie jako utleniacza $n_a'' = 2 \cdot 10^{-3} \text{ kmol/s}$ powietrza atmosferycznego. Zakładając dla uproszczenia, że powietrze użyte do spalania nie zawiera wilgoci, a spalanie przebiega całkowicie i zupełnie, obliczyć skład spalin wilgotnych. **Odp: $(CO_2) = 9,2 \%$, $(N_2) = 74,9 \%$, $(H_2O) = 10,5 \%$, $(O_2) = 5,4 \%$**

5. Spalono całkowicie i zupełnie $n_g = 200 \text{ kmol}$ gazu palnego o składzie: $CO = 0,5$, $N_2 = 0,2$, $H_2 = 0,2$, $O_2 = 0,1$ używając do tego celu jako utleniacza $m_a = 9 \text{ t}$ powietrza atmosferycznego. Obliczyć skład spalin suchych. **Odp: $[CO_2] = 24,9 \%$, $[N_2] = 71,3 \%$, $[O_2] = 3,8 \%$**

6. Etylen C_2H_4 spalono całkowicie i zupełnie w powietrzu wzbogaconym w tlen, którego udział molowy wynosi $z_{O_2} = 40\%$ a resztę stanowi azot powietrzny. Stosunek nadmiaru utleniacza wynosi $\lambda = 1,2$. Obliczyć skład spalin suchych. **Odp: $[CO_2] = 25 \%$, $[N_2] = 67,5 \%$, $[O_2] = 7,5 \%$**

7. Paliwo gazowe o składzie $H_2 = 0,1$, $C_2H_2 = 0,6$, $CO = 0,1$, $CO_2 = 0,05$, $N_2 = 0,05$, $O_2 = 0,1$ spalono całkowicie i zupełnie przy użyciu powietrza suchego, którego stosunek nadmiaru wynosi $\lambda = 1,1$. Obliczyć: a) skład spalin wilgotnych, b) molowy stopień zawilżenia spalin X_z c) maksymalny udział dwutlenku węgla CO_2 w spalinach suchych k_p . **Odp: a) $(CO_2) = 0,159$, $(H_2O) = 0,083$, $(O_2) = 0,018$, $(N_2) = 0,74$, b) $X_z = 0,09$, c) $k_p = 0,192 = 19,2 \%$**